

Hoang P. Nhung NGUYEN: Překlad Nerudových Povídek malostranských do vietnamštiny z hlediska jejich recepce v kontextu vietnamské realistické literatury 20. století

(posudek vedoucího diplomové práce na studijním programu Komparatistika na FF UK v Praze)

Cíl práce, její účel a směřování

Diplomantka si sama našla vydatné a zajímavé téma, které má materiálový základ, jehož popis a analýza jsou i jádrem práce, ale které zároveň otevírá širší otázky překladu nejen jako filologického převedení do jiného jazyka, ale spíše jako kulturního transferu, v němž dochází k určitým posunům a apropriacím ze sémantického i pragmatického hlediska. Těchto otázek se práce dotýká, ale explicitním cílem je analýza Nerudových *Povídek malostranských* v překladu do vietnamštiny z hlediska fungování nového recepčního rámce. Tento střízlivě naformulovaný cíl se v práci daří realizovat – výsledkem je poměrně komplexní výklad, který má výrazně komparativní charakter.

Metodologie

Práce je založena na důsledné analýze zvoleného textového materiálu. Pro širší a obecnější koncept kulturního transferu se diplomová práce opírá o pojmy a postupy, které pro zcela jiný typ materiálu vytvořila a využila Andrea Králíková. Obrysový rámec vietnamského kontextu, do něhož zkoumaný text vstupuje, je vytvořen za pomoci standardních oborových příruček o vietnamské literatuře, a především na obeznámenosti s textovými prameny, které jsou pro výklad použity. Protože práce využívá pro výklad i koncept akulturace (byť jen velmi letmo vypůjčený z *Andragogického slovníku* a nijak hlouběji nepromyšlený), realizuje tento koncept zřetelem k modelovému čtenáři, který bude velmi dobře obeznámen s textem i kontextem *Povídek malostranských*, ale naopak jen minimálně s kontextem vietnamské literatury i její akademické a kritické reflexe. V tomto ohledu plní práce funkčně i roli informativní – líčí historii překladů české literatury do vietnamštiny i způsoby fungování recepce literatury ve Vietnamu. Podobně práce nabízí i funkční sociokulturní či historické exkurzy. Pro ně může využít – a dobře využívá – relevantní akademické zdroje především v angličtině. Pro samotný výklad specifického kontextu, v němž se dílo české literatury ve vietnamském kontextu ocitá, takovéto opory pochopitelně nemá. V těchto pasážích se tedy – což je asi nevyhnutelné – uchyluje spíše k publicistickému stylu výkladu, vytvářejícímu určité generalizace, jež nemohou být zcela podloženy argumentačně či věcně (např.: „Román obsahuje lidové prvky, které jsou Vietnamcům blízké, protože jejich lidová literatura je plná anekdotických příběhů a postav, které zesměšňují královský dvůr, podobně jako Švejk“, s. 17; „Vietnamští čtenáři pozitivně reagovali na Nerudův humor“, s. 18). I zde se nicméně autorka snaží prosadit i více analytický způsob výkladu a velmi dobře pracuje s nosnou tezí o specifické recepci, jíž jsou vystaveni čtenáři, „jejich povědomí o české literatuře je často fragmentární a zaměřené spíše na jednotlivé autory, než na českou literaturu jako celek“ (s. 17). Toto jsou přesně ty případy, kdy práce otevírá i širší otázky. Jako velmi dobrý mi přijde i výklad kontextu tradice vietnamské literatury, do něhož *Povídky malostranské* vstupují; vyvozování závěrů ohledně jejich výsledné nové kontextualizace je opatrné, což ale není na škodu.

Práce s odbornou literaturou

Práce se věnuje tématu, které nabízí na jedné straně přehrášed odborné literatury věnované Nerudovým *Povídkám malostranským*, jež ovšem z větší části není pro zkoumanou problematiku

využitelná. Naopak v jiných ohledech čelí deficitu jakýchkoli akademických zdrojů (proto se také při výkladu musí opírat o řadu zdrojů publicistických – jde hlavně o novinové články, které zachytily některé aspekty cesty Nerudových povídek do vietnamštiny jakožto kulturní kuriozitu). V této neběžné situaci si autorka počíná smysluplně a snaží se vytvořit ucelený výklad z toho, co je k dispozici či lze vyvodit. Zároveň je velmi sympatické, že se nepouští do spekulací či vytváření nepodložitelných hypotéz a inferencí.

Autorka je si dobře vědoma, že pojmy a koncepty západní literární vědy nemusejí dobře odpovídat vietnamskému materiálu. Oceňuji, že s takovými pojmy (romantismus, autobiografie, postava jako hrdina) pracuje opatrně a střizlivě – analýzu zaměřuje primárně na motivy a témata, kde se dá uvažovat v univerzálně fungujících pojmových kategoriích.

Styl a prezentace

Výklad je vesměs zřetelný, velmi dobře zacílený na zkoumané téma a je i logicky komponovaný. Tam, kde může pracovat se zjevnými a dostupnými rysy či jevy, jako v případě paratextových rysů vietnamského vydání, je i dostatečně kreativní či invenční. Jinde je možná až zbytečně doslovný a popisný a lze si představit, že z materiálové analýzy by šlo vyvozovat i obecnější závěry či by ji šlo situovat do bohatších konceptuálních rámců; zvolený styl výkladu ale může být i pouhým dědictvím způsobu odborného psaní a mluvení, který se používal na autorčině bakalářském oboru. Práce je i velmi pečlivě zredigována jak po stránce jazykové, tak i po stránce patřičných formálních postupů odborného psaní.

Celková koherence a akademická disciplinovanost

Tato diplomová práce je odvážným průzkumem neznámého území. Řadu věcí, které jsou u jiných témat bezpečně po ruce a jsou vyzkoušené opakovaným používáním, musela v tomto případě vyřešit improvizací či výkladem, který nemůže být stroze analytický. Už v samotném pokusu o uchopení daného tématu vidím dostatečný smysl celé této práce. Výsledný tvar, jak již bylo řečeno, je možná místy z hlediska našich standardů příliš popisný či vágně obecný a nepouští se do širších konceptuálně analytických úvah; na předloženém textu ale oceňuju míru práce, jež do něho byla vložena, a odvalu vstupovat na nevyzkoušená teritoria.

Práci vnímám jako přínosnou a **doporučuji ji k obhajobě**. Navrhuji její hodnocení známkou **výborně**.

V Praze dne 22. 8. 2024

Prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.